

SLOVENŠČINA, 5. razred

UČNA TEMA: Branje z razumevanjem

POTEK URE

Učenci rešijo učni list, ki je zapisan v nadaljevanju ...

Ob koncu druge ure skupaj preberemo besedilo in pregledamo zapisane odgovore. Popravimo in dopolnimo jih, če je to potrebno.

BRANJE Z RAZUMEVANJEM

Ime : _____

Datum : _____

LIPICANCI

V letu 1580 je v Lipici nastala svetovno znana pasma lipicancev. Osnovo za to pasmo so dali domači kraški, španski in napolitanski, kasneje še arabski konji. Vemo tudi, da so na območju Lipice že v rimskih časih redili močne, hitre in vzdržljive konje.

Lipicanec je srednje velik konj, visok približno 155 cm, z belo ali z zelo svetlo sivo barvo dlake, lahko pa je tudi siv, vranje črn, rjavosiv, temnorjav. Žrebeta so vedno temne barve. Ima glavo z velikimi temnimi in živahnimi očmi. Vrat ima visoko nasajen, lepo izražen viher¹, dolg in raven hrbet, mišičast in lepo položen križ. Prsi sogloboke in široke ter izražajo njegovo moč. Griva in rep sta gosta in košata, vendar ježima tenka kot svila. Lipicanec se šele v gibanju pokaže v vsem svojem sijaju. Korak je visok, graciozen, prožen in energičen. Drža je elegantna. Dočaka visoko starost, tudi do 30 let.

Po značaju je ponosen in dostojanstven, a hkrati skromen in vzdržljiv, zato je tudi dober vprežni in delovni konj. Zaradi izrazito prijaznega značaja, visoke inteligence in pripravljenosti za učenje se je bolj od drugih pasem sposoben šolati. Le izbrani konji pa so sposobni osvojiti tudi točki klasične šole jahanja na zemlji in nad zemljo.

V kobilarni Lipica se letno skoti okrog 40 žrebičkov. Še do pred kratkim so vsa v Lipici rojena žrebeta dobila na levem licu žig L, kar je bil dokaz originalnosti v Lipicerojenih lipicancev. Nobena druga kobilarna ali organizacija ni imela pravice do uporabe tega žiga.

Lipicanci dobijo imena po že ustaljenem sistemu. Imena žrebcev so sestavljena iz očetovega in materinega imena, pri kobilah pa je ime sestavljeno iz imena rodu in rimske številke.

Lipicanci so bili vzrejeni za potrebe dunajskega dvora in španske jahalne šole na Dunaju. Uporabljali so jih predvsem za klasično šolo jahanja in vleko lažjih vpreg. To se pri pasmi vidi še danes. Klasični tip lipicanca se tudi zdaj vzreja za klasično šolo jahanja. Šolanje mladih žrebcev se začne pri treh letih in pol ter traja naslednjih petdo šest let. V tem času se naučijo natančnega gibanja, različnih dresurnih elementov, posebno nadarjeni žrebci pa tudi značilnih skokov. Šolanje konj poteka vsak dan, skozi različna obdobja bolj ali manj intenzivno. V klasični šoli jahanja uporabljajo le lipicanske žrebce in samo najboljši so izbrani za nastope.

Nekoč so na dan, ko so triletnega žrebca lipicanca napotili v špansko jahalno šolo na Dunaj, hlevski delavci smeli zanj posaditi tri maklene². Zato Lipico danes prepletajo drevoredi z vseh strani neba in ohranjajo pridih starih časov.

¹ *viher* – sprednji, izbočeni del hrbta

² *maklen* – vrsta listnatega drevesa

Predstava klasične šole jahanja

Izbrani žrebci navdušujejo z elegantnimi koraki, obrati in drugimi presenetljivimi elementi. Predstava traja 45 minut in se vedno zaključi s točko *šola nad zemljo*, v kateri nastopajo najbolj nadarjeni žrebci Lipice. Oglejte si predstavo. Navdušila vas bo. Predstave klasične šole jahanja so na programu od aprila do konca oktobra.

Urniki:

- v aprilu in oktobru: vsako nedeljo ob 15. uri
- od maja do septembra: vsak torek, petek in nedeljo ob 15. uri

Dodatne predstave:

- nedelja, 31. marec
- petek, 12. april
- sreda, 1. maj
- četrtek, 15. avgust
- petek, 4. oktober
- ponedeljek, 30. december

Cena: 19,00 €

(v ceno je vključen vodeni ogled kobilarne)

Popusti:

- otroci do 5. leta starosti: brezplačen vstop
- otroci od 5. do 15. leta: 9,50 €
- dijaki in študenti: 14,00 €

Rezervacije za individualne obiskovalce niso potrebne.

Dodatne informacije ter rezervacije za skupine obiskovalcev:

T: (0)5 739 1709

E: info@lipica.org

(<http://www.lipica.org/si/kaj-poceti/predstava-klasicne-sole-jahanja>. Pridobljeno: 10. 9. 2013.)

1. Katero besedilo naj prebere bralec, ki želi izvedeti navedene podatke?
Na črto napiši številko besedila 1 ali 2.

Koliko časa traja predstava izbranih žrebcev v Lipici? Besedilo _____.

Kdaj so lipiška žrebeta primerna za dresuro? Besedilo _____.

Komu vse pripada popust za ogled predstave? Besedilo _____.

Kakšno starost lahko doseže lipicanec? Besedilo _____.

2. Kaj je o lipicancih napisano tako v besedilu 1 kot tudi v besedilu 2?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Kakšni so lipicanci po značaju.
B Kateri konji lahko nastopajo v točki *šola nad zemljo*.
C Katere barve so lahko lipicanci.
Č Kdaj si lahko ogledamo njihov nastop.

3. Ali so navedene trditve o izhodiščnih besedilih pravilne ali ne?
Če je trditev pravilna, obkroži DA, če ni, obkroži NE.

Obe besedili vključujeta opis živali. DA NE

Obe besedili sta namenjeni predvsem poznavalcem konj. DA NE

Obe besedili bralce vabita na predstavo klasične jahalne šole. DA NE

Slike ob obeh besedilih predstavljajo klasično jahalno šolo. DA NE

V obeh besedilih prevladuje sedanjik. DA NE

4. Kateri podatki iz besedila 1 veljajo za kobile in kateri za žrebce?
Obkroži, ali podatek velja za kobile ali za žrebce.

V imenu imajo rimsko številko. žrebci kobile

Naučijo jih dresurnih elementov. žrebci kobile

V klasični šoli jahanja NE sodelujejo. žrebci kobile

Drevored je nastal zaradi njihovega odhoda iz kobilarne. žrebci kobile

5. Če se je žrebe iz kobilarne Lipica izgubilo, je najditelj lahko natančno vedel, od kod je. Po čem ga je glede na besedilo 1 prepoznal?
Odgovori s svojimi besedami.
-

6. Ali bi bilo kobili v kobilarni Lipica lahko ime Maestoso Wera? Obkroži DA ali NE in odgovor utemelji s podatkom iz besedila 1.
Poved napiši na črti.

DA   NE

Utemeljitev:

7. Preberi poved.

Lipicanec se šele v gibanju pokaže v vsem svojem sijaju.

Kaj v navedeni povedi pomeni podčrtana besedna zveza?
Odgovor napiši na črti.

---

8. Kako so navedene besede iz besedila 1 povezane med seboj?
Na vsako črtico napiši ustrezno številko iz drugega stolpca.

_____ konj, lipicanec	1 Besedi sta protipomenki.
_____ šola, šolanje	2 Besedi sta podpomenki.
_____ svetlo, temno	3 Besedi spadata v isto besedno družino.
_____ okrog, približno	4 Besedi sta nadpomenka in podpomenka.
	5 Besedi sta sopomenki.

9. a) S katerimi besedami so v besedilu 1 poimenovane značajske lastnosti lipicanca?
Obkroži ustrezne besede.

skromen   ponosen   temnorjav   dostojanstven   velik

9. b) Kako imenujemo besede, navedene v nalogi 9. a?
Odgovor napiši na črto.

_____

10. Koliko so visoki lipicanci?

Dopolni poved s podatkom iz besedila 1. Podatek napiši z besedami.

Visoki so približno _____centimetrov.

11. Preberi poved.

Nekoč so na dan, ko so triletnega žrebca lipicanca napotili v špansko jahalno šolo na Dunaj, hlevski delavci smeli zanj posaditi tri maklene. Zato Lipico danes prepletajo drevoredi z vseh strani neba in ohranjajo pridih starih časov.

11. a) Kaj pomeni, da drevoredi *ohranjajo pridih starih časov*?

Razloži s svojimi besedami. Odgovor v povedi napiši na črti.

_____
_____

12. Besede v oklepajih postavi v pravilno obliko.

Napiši jih na črte.

Žrebce v (kobilarna) _____poimenujejo z

(dve imeni)_____.

Elegantni konji so zaradi usklajenih gibov posebej cenjeni v vseh

(klasična jahalna šola)_____

13. Predstavljaš si, da si si v Lipici ogledal/ogledala predstavo klasične šole jahanja. Na osnovi podatkov iz izhodiščnih besedil napiši, kdaj si si jo ogledal/ogledala, kaj si videl/videla (navedi vsaj 2 podatka), kaj te je še posebej navdušilo in zakaj.

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____